

รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี)

รหัสวิชา ศ22101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าลม
ทองเหลือง เครื่องกระทบจังหวะ
และเครื่องคีย์บอร์ด

ครูผู้สอน ครุณันท์วัน ทองทิพย์
ครูสฤติย์ เสมมาใหญ่

1

เรื่อง เครื่องดนตรีประเภท
เครื่องเป่าลมทองเหลือง เครื่องกระทบจังหวะ
และเครื่องคีย์บอร์ด

2

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถระบุชื่อและอธิบายคุณลักษณะของเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องสาย และเครื่องเป่าลมไม้
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจำแนกประเภทของเครื่องดนตรีสากล

3

กิจกรรม

คำชี้แจง จงจำแนกเครื่องดนตรีต่อไปนี้ ตามเกณฑ์การจัดประเภทเครื่องดนตรีที่กำหนดให้ โดยเขียนชื่อเครื่องดนตรีเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษลงในแผนที่ความคิด

1. กล็อกเคนชpiel (glockenspiel)	6. คลาวิคอร์ด (clavichord)
2. กลองสะแนร์ (snare drum หรือ side drum)	7. ช็อง (gong หรือ tam-tam)
3. กลองใหญ่ หรือกลองเบส (bass drum)	8. ฉาบ (cymbals)
4. คลาริเน็ต (clarinet)	9. เชลโล (cello)
5. คอร์เน็ต (cornet)	10. เซเลสตา (celesta)

4

กิจกรรม

11. แซกโซโฟน (saxophone)	19. ทรมอนโบน (trombone)
12. ซิโลโฟน (xylophone)	20. บาริโตนฮอร์น (baritone horn)
13. ดับเบิลเบส (double bass)	21. บาสซูน (bassoon)
14. ทิมปานี (timpani หรือ kettledrums)	22. แบนด์โจ (banjo)
15. ทูบา (tuba)	23. ปิกโคโล (piccolo)
16. ทริแองเกิล (triangle)	24. เปียโน (piano)
17. แทมบูรีน (tambourine)	25. เฟรนช์ฮอร์น (french horn)
18. ทรัมเป็ต (trumpet)	26. ฟลูต (flute)

5

กิจกรรม

27. ยูโฟเนียม (euphonium)	35. ทริแองเกิล (triangle)
28. รีคอร์ดอร์ (recorder)	36. ออร์แกน (organ)
29. ระฆังราว (chimes หรือ tubular bells)	37. ฮาร์ป (harp)
30. ลูท (lute)	38. ฮาร์ปซิคอร์ด (harpsichord)
31. วิโอลา (viola)	
32. ไวโอลิน (violin)	
33. อັคคอร์ดียน (accordion)	
34. โอโบ (oboe)	

6

กิจกรรม

เกณฑ์การจัดประเภทเครื่องดนตรีเป็นไปตามประเภทเครื่องดนตรีในวงซิมโฟนีออเคสตรา (symphony orchestra) ได้แก่ เครื่องสาย (string instruments) เครื่องเป่าลมไม้ (woodwind instruments) เครื่องเป่าลมทองเหลือง (brass instruments) เครื่องกระทบจังหวะ (percussion instruments) และเครื่องคีย์บอร์ด (keyboard instruments)

7

เครื่องเป่าลมทองเหลืองหลักในวงซิมโฟนีออเคสตรา

เครื่องเป่าลมทองเหลืองหลักในวงซิมโฟนีออเคสตรา มี 4 ชนิด เรียงตามช่วงเสียงจากสูงไปหาคำ ได้แก่ ทรัมเป็ต (trumpet) เฟรนช์ฮอร์น (french horn) หรือฮอร์น (horn) ทรมโบน (trombone) และทูบา (tuba) นอกจากนี้ เครื่องเป่าลมทองเหลืองที่ปรากฏในวงคอนเสิร์ตเครื่องลม (concert band) และวงโยธวาทิต เช่น คอร์เน็ต (cornet) บาร์โตนฮอร์น (baritone horn) และยูโฟเนียม (euphonium)

8

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าลมทองเหลือง

เครื่องเป่าลมทองเหลือง (brass instruments) สร้างจากโลหะ และมีเสียงที่เกิดจากการสั่นของริมฝีปากผู้บรรเลงผ่านกำพวด (mouthpiece) ซึ่งทำด้วยท่อโลหะ ทรงกรวย ด้านปากเป่ามีลักษณะบานออก คล้ายรูปกรวย มีขนาดต่างกันตามขนาดของเครื่องดนตรี และปลายอีกด้านของกำพวดต่อเข้ากับท่อเครื่องดนตรี และที่ปลายท่อของเครื่องมีปากลำโพงช่วยขยายเสียง

9

เครื่องเป่าลมทองเหลือง

ทรัมเป็ต © Yamaha Corporation

คอร์เน็ต © GEWA music GmbH

ทรมโบน © Yamaha Corporation

เฟรนช์ฮอร์น © Yamaha Corporation

10

เครื่องเป่าลมทองเหลือง

บาร์โตนฮอร์น © Yamaha Corporation

ยูโฟเนียม © Yamaha Corporation

ทูบา © Yamaha Corporation

11

เครื่องดนตรีประเภทกระทบจังหวะ

เครื่องกระทบจังหวะ (percussion instruments)

เป็นเครื่องดนตรีที่อาศัยการตี หรือการเคาะด้วยไม้หรือมือ หรือกระทบกันเองเพื่อให้เกิดเสียง มักสร้างจากของแข็ง เช่น โลหะ ไม้ หรือแผ่นหนังซึ่งตึง และมีชื่อเรียกอื่นอีก เช่น เครื่องกระทบ เครื่องตี เครื่องประกอบจังหวะ เป็นต้น โดยทั่วไปนักเล่นเครื่องกระทบจังหวะคนหนึ่งในวงซิมโฟนีออเคสตรา มีหน้าที่บรรเลงเครื่องกระทบจังหวะหลายชนิด ซึ่งเครื่องกระทบจังหวะสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

12

เครื่องกระทบจังหวะ

- มีระดับเสียง (pitched percussion)
สามารถใช้บรรเลงทำนองหรือโน้ตที่มีระดับเสียงได้ โดย
เครื่องดนตรีหลักในวงซิมโฟนีออเคสตรา ได้แก่ ทิมปานี
(timpani หรือ kettledrums) กล็อกเคนชpiel (glockenspiel)
ไซโลโฟน (xylophone) เซเลสตา (celesta) และระฆังราว
(chimes หรือ tubular bells)

13

เครื่องกระทบจังหวะ

กล็อกเคนชpiel (glockenspiel)
© Istock Perussion Source

ไซโลโฟน (xylophone)
© Yamaha Corporation

14

เครื่องกระทบจังหวะ

ทิมปานี (timpani)
© Istock Conn-Selmer, Inc.

ระฆังราว (chimes หรือ tubular bells)
© Istock Steve Weiss Music

15

เครื่องกระทบจังหวะ

- ไม่มีระดับเสียง (unpitched percussion)
เป็นประเภทที่ไม่สามารถสร้างระดับเสียงที่แน่นอนได้ เช่น
กลองสะแนร์ (snare drum หรือ side drum) กลองใหญ่ หรือ
กลองเบส (bass drum) แทมบูรีน (tambourine) ทรัยแองกิล
(triangle) ฉาบ (cymbals) ฆ้อง (gong หรือ tam-tam)
 เป็นต้น

16

เครื่องกระทบจังหวะ

กลองสะแนร์
© Istock Sonor

แทมบูรีน
© Istock Black Swamp Percussion

ทรัยแองกิล
© Istock Black Swamp Percussion

กลองเบส
© Istock Southern Percussion

ฉาบ
© Istock Sonor

ฆ้อง
© Istock Company Inc.

17

เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด

เครื่องคีย์บอร์ด (keyboard instruments) เป็นเครื่องดนตรีที่มีคีย์ (key) หรือ
เพดัล (pedal) สำหรับควบคุมระดับเสียงหรือลักษณะเสียง มีตัวกำธรเสียง และกลไก
การเกิดเสียงแตกต่างกัน ได้แก่ แทนเจนต์ (tangent) กระทบสายของคลาวิคอร์ด
(clavichord) ที่คิงหรือที่คีดสาย (plectra) ของฮาร์ปซิคอร์ด (harpsichord)
ค้อนกระทบสายของเปียโน (piano) และกลไกการอัดอากาศผ่านลิ้นโลหะของออร์แกน
(organ) และอัคร์เดียน (accordion) นอกจากนี้ เครื่องดนตรีอีกหนึ่งชนิดที่
สามารถจัดอยู่ในประเภทคีย์บอร์ด คือ เครื่องซินธิไซเซอร์ (synthesizer) เป็นเครื่อง
ดนตรีไฟฟ้าที่สร้างเสียงได้หลากหลาย และในปัจจุบันใช้ร่วมกับกลไกคอมพิวเตอร์

18

19

20

ใบงานที่ 7

1. จากแผนผังแสดงตำแหน่งที่ตั้งตามชนิดของเครื่องดนตรีในวงซิมโฟนีออร์เคสตรา จงตอบคำถามต่อไปนี้

First violin Second violin

21

ใบงานที่ 7

1.1 จงระบุชื่อเครื่องดนตรีตามหมายเลขกำกับและคำไปวงเล็บ

1) _____ (LAIVO)	8) _____ (SABONOS)
2) _____ (LOCEL)	9) _____ (PUTREMT)
3) _____ (SLEDABUBOS)	10) _____ (ROHNNFERCH)
4) _____ (PHAR)	11) _____ (MORTONEB)
5) _____ (ULEFT)	12) _____ (BAUT)
6) _____ (EBOO)	13) _____ (MAPINIT)
7) _____ (RENTLICA)	14) _____ (OPAIN)

22

ใบงานที่ 7

2. จงระบายสีในช่องของเครื่องดนตรีแต่ละชนิดตามประเภทของเครื่องดนตรี โดยระบายสีม่วงสำหรับเครื่องสาย สีแดงสำหรับเครื่องเป่าลมไม้ สีเหลืองสำหรับเครื่องเป่าลมทองเหลือง สีฟ้าสำหรับเครื่องกระทบจังหวะ และสีเขียวสำหรับเครื่องคีย์บอร์ด

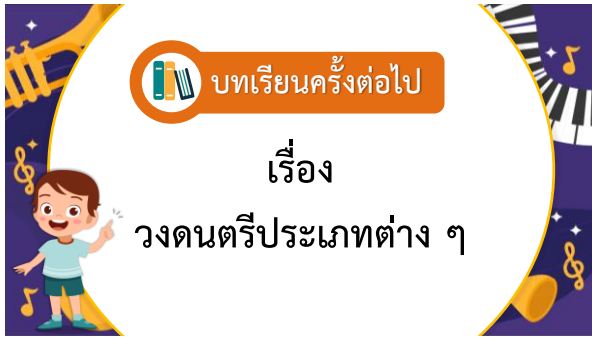
23

ใบงานที่ 7

2. จงเลือกกาบาทชื่อเครื่องดนตรีที่จัดอยู่ในประเภทของเครื่องดนตรีแตกต่างจากพวก

2.2 ☐ Trumpet	☐ French horn	☐ Piccolo	☐ Tuba
2.2 ☐ Organ	☐ Cello	☐ Double bass	☐ Viola
2.3 ☐ Oboe	☐ Synthesizer	☐ Bassoon	☐ Flute
2.4 ☐ Harpsichord	☐ Piano	☐ Glockenspie	☐ Clavichord
2.5 ☐ Bass drum	☐ Harp	☐ Gong	☐ Xylophone

24

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง
วงดนตรีประเภทต่าง ๆ

25

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบความรู้ที่ 8 เรื่อง วงดนตรีประเภทต่าง ๆ
ใบงานที่ 8 เรื่อง วงดนตรีประเภทต่าง ๆ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

26